

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Komisja do Spraw Petycji
BKSP-020-2-2018

Druk nr 2354
Warszawa, 1 marca 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu, Komisja do Spraw Petycji
wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie przyrody.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy
został upoważniony poseł Mirosław Maliszewski.

Przewodniczący Komisji

(-) Sławomir Jan Piechota

USTAWA
z dnia 2018 r.
o zmianie ustawy o ochronie przyrody

Art. 1. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.¹) po art. 83f dodaje się art. 83g w brzmieniu:

„Art. 83g. 1. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków także wojewódzki konserwator zabytków może podjąć decyzję o usunięciu drzewa, jeżeli stwierdzi, że drzewo, ze względu na swój stan, stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub dla obiektów budowlanych znajdujących się na terenie sąsiedniej nieruchomości. Zgoda właściciela nieruchomości, o której mowa w art. 83 nie jest w takiej sytuacji wymagana.

2. Jeżeli posiadacz nieruchomości nie usunie drzewa w terminie wyznaczonym przez organ, który podjął decyzję o usunięciu drzewa, drzewo jest usuwane przez ten organ na koszt posiadacza nieruchomości.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach decyzji, o której mowa w ust. 1 może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016r. poz. 2249, 2260 i z 2017 r. poz. 60, 132, 1074.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP na petycję skierowaną do Sejmu RP (autor petycji nie wyraził zgody na upublicznienie jego imienia i nazwiska). Komisja uznała, że częściowe rozwiązanie problemu przedstawionego w petycji jest możliwe i celowe poprzez podjęcie inicjatywy ustawodawczej.

Celem projektowanej ustawy jest doprowadzenie do sytuacji, w której będzie możliwe szybkie usunięcie drzewa zagrażającego ludziom lub obiektom budowlanym, w sytuacji gdy takiego drzewa nie usuwa właściciel nieruchomości na której ono rośnie.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Prawo własności jest najszerszym prawem rzeczowym o charakterze bezwzględnym, co jednak nie znaczy, że prawem absolutnym. Przykładem ograniczeń w tym zakresie może być art. 140 Kodeksu cywilnego, z którego wynika, że granice prawa własności wyznaczają ustawy, zasady współżycia społecznego oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa. W konsekwencji właściciel nieruchomości, co do zasady, nie powinien doprowadzać do tego, aby drzewa czy krzewy przechodziły przez granice na grunt sąsiada, naruszając jego prawo własności. Oznacza to, że, trzeba sadzić je w odpowiedniej odległości od granicy działki. W kwestii co należy przez to rozumieć, wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 lutego 2003 r. (Sygn. akt IV CKN 1731/00), stwierdzając, że „miejsce sadzenia drzew i krzewów na gruncie wyznacza zasięg korzeni tych drzew i krzewów w stosunku do gruntu sąsiedniego.”. Kodeks cywilny przewiduje regulacje służące rozwiązywaniu sporów związanych z roślinami wychodzącymi poza obręb nieruchomości, na której pierwotnie wyrosły w przepisach tzw. prawa sąsiedzkiego. Na podstawie art. 150 k.c. „właściciel gruntu może obciąć i zachować dla siebie korzenie przechodzące z sąsiedniego gruntu. To samo dotyczy gałęzi i owoców zwieszających się z sąsiedniego gruntu; jednakże wcześniej powinien wyznaczyć sąsiadowi odpowiedni termin do ich usunięcia”.

Brak jest przepisów jednoznacznie określających tryb postępowania w wielu innych sytuacjach, mogących stanowić realne zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi lub zagrożenie dla obiektów budowlanych znajdujących się na sąsiednich działkach.

Przykładowo można wskazać sytuację, gdy pień pochylonego drzewa w znaczącej części znajduje się nad sąsiednią działką albo sytuację gdy gałęzie wprawdzie nie wychodzą poza obręb działki, ale są suche i ciężkie co stwarza ryzyko że w przypadku najbliższej wichury spadną właśnie na sąsiednią działkę. W takich sytuacjach doprowadzenie do usunięcia drzewa stwarzającego realne zagrożenie wymaga postępowania sądowego co wiąże się z koniecznością poniesienia nakładów finansowych i jest czasochłonne (zwykle konieczne jest dokonanie oględzin przez sąd w terenie).

Prawo polskie przewiduje możliwość szybkiego wycięcia drzewa bez konieczności uzyskiwania zezwolenia i zgody właściciela nieruchomości ale w bardzo ograniczonym zakresie – zgodnie z art. 83f ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody „wycięcie drzewa może nastąpić bez wymaganego zezwolenia w razie prowadzenia akcji ratowniczej przez jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne właściwe służby ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia”. Jest to więc przepis bardzo ułomny i dotyczy wyłącznie okresu prowadzenia akcji ratowniczej – a więc w praktyce dotyczy np. sytuacji wycięcia drzewa, gdy konieczne jest szybkie uutorowanie dojazdu. Przepis ten nie daje natomiast żadnych podstaw prawnych do wycięcia drzewa tylko z powodu tego, że zagraża ono życiu lub zdrowiu ludzi.

Właściciel nieruchomości na której rośnie drzewo stanowiące zagrożenie ma prawo do jego wycięcia bez ponoszenia opłat. Zgodnie bowiem z art. 86 ustawy o ochronie przyrody nie nalicza się opłat m.in. za usunięcie drzew, które zagrażają bezpieczeństwu ludzi lub mienia w istniejących obiektach budowlanych. Jest to oczywiście bardzo dobry przepis ale tylko w sytuacji gdy właściciel jest osobą odpowiedzialną i zdecydowaną na podjęcie działań a także na poniesienie kosztów.

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Proponowane rozwiązanie, poprzez dodanie w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody art. 83g, umożliwi właściwym organom (wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków także wojewódzki konserwator zabytków) wydanie decyzji o usunięciu drzewa, jeżeli jego stan będzie stanowił zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub dla znajdujących się obok obiektów budowlanych. Zgoda właściciela nieruchomości nie będzie w takiej sytuacji wymagana.

Posiadacz nieruchomości będzie zobowiązany do usunięcia drzewa w terminie wyznaczonym przez organ, który podjął decyzję o usunięciu drzewa. Jeżeli tego nie uczyni - drzewo będzie usuwane przez ten organ na koszt posiadacza nieruchomości. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ będzie miał prawo nadania swojej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności

4. Skutki projektowanej ustawy

Zasadniczym skutkiem społecznym i prawnym projektowanej ustawy będzie zapewne większej ochrony życia i zdrowi ludzi oraz obiektów budowlanych. Pozwoli to na realny wzrost zaufania obywateli do Państwa, wzmocni przekonanie, że w sytuacji, gdy z powodu indolencji sąsiada (który nie chce usunąć swojego drzewa) zagrożone jest ich życie, zdrowie lub mienie – nie są pozostawieni sami sobie lecz mają oparcie w instytucjach Państwa.

Ze względu na swój charakter i ograniczony zasięg ustawa nie wywoła skutków gospodarczych, jak również skutków finansowych dla sektora finansów publicznych.

5. Wpływ projektowanej ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projektowana ustawa może mieć wpływ na niewielką grupę mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców – tych którzy są właścicielami nieruchomości, na których rosną drzewa, które ze względu na swój stan stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub dla znajdujących się obok obiektów budowlanych. Nawet jeśli przymusowe usunięcie stwarzającego zagrożenia będzie kreowało dla tych przedsiębiorców pewien koszt, to potencjalne zyski (związane z uniknięciem potencjalnych wydatków na odszkodowania za szkody spowodowane przez takie drzewo) będą wielokrotnie wyższe.

Dla przedsiębiorców prowadzących działalność w miejscach, w których takie drzewa stanowią realne zagrożenie dla prowadzonej przez nich działalności, projektowana ustawa zwiększa bezpieczeństwo prowadzonej działalności gospodarczej.

6. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

BAS-WAPM-505/18

Warszawa, 9 marca 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mirosław Maliszewski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹, zwanej dalej „ustawą”. Zmiana dotyczy reguł odnoszących się do ochrony terenów i zieleni (rozdział IV ustawy) i polega na wprowadzeniu do nich podstawy prawnej wydania przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta decyzji o usunięciu drzewa bez zgody właściciela nieruchomości, na której to drzewo się znajduje. Organ byłby władny wydać taką decyzję w szczególnych, określonych w projektowanym przepisie przypadkach, związanych z zagrożeniem dla życia lub zdrowia ludzi lub dla obiektów budowlanych znajdujących się na terenie nieruchomości sąsiedniej. Zgodnie z projektem, jeśli posiadacz nie usunąłby drzewa w terminie wyznaczonym przez organ, drzewo byłoby usuwane przez organ na koszt posiadacza nieruchomości.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie obejmuje przedmiotu projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 142 i poz. 10.

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody nie jest objęty prawem UE.

Akceptował:

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 9 marca 2018 r.

BAS-WAPM-506/18

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu
– czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mirosław Maliszewski) jest
projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej**

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹, zwanej dalej „ustawą”. Zmiana dotyczy reguł odnoszących się do ochrony terenów i zieleni (rozdział IV ustawy) i polega na wprowadzeniu do nich podstawy prawnej wydania przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta decyzji o usunięciu drzewa bez zgody właściciela nieruchomości, na której to drzewo się znajduje. Organ byłby władny wydać taką decyzję w szczególnych, określonych w projektowanym przepisie przypadkach, związanych z zagrożeniem dla życia lub zdrowia ludzi lub dla obiektów budowlanych znajdujących się na terenie nieruchomości sąsiedniej. Zgodnie z projektem, jeśli posiadacz nie usunąłby drzewa w terminie wyznaczonym przez organ, drzewo byłoby usuwane przez organ na koszt posiadacza nieruchomości.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Autor:

Ziemowit Cieślik
naczelnik wydziału
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Deskryptory bazy Rex: ochrona przyrody, Unia Europejska

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 142 i poz. 10.